

VIENA DIENA IKI TARNYBOS. KAI ROŽINĖ – VIS DAR MĖGSTAMIAUSIA SPALVA

2022 metų gegužės 30-oji. Nuvežu tėvus į oro uostą – jų pirma kelionė į Turkiją. Važiuoju atgal namo, garsiai groja Mamontovas, ir aš žiauriai norėčiau parėkti ir išsiverkti. Parėkti pavyksta. Pažliumbti taip, kaip rodo per filmus – naktinis Vilnius, paskendęs langų šviesose, mėgstama muzika ir skruostais grakščiai riedančios ašaros, – pasirodo, ne to vakaro scenarijus. Koją dreba ant sankabos, muša prakaitas ir šniurkščioju pati nesuprasdama, dėl ko. Ne tik emocijų, bet ir minčių nesugebu nei suvaldyti, nei suprasti. Grįžtu į tuščius tėvų namus, iš indaplovės išimu indus. Apsuku porą ratų beveik 80 kvadratinių metrų bute. Galva neapsisuka. Galva sukasi vėliau, kai pradėdu krauti savo daiktus. Ir visai ne į lagaminą.

Šį kartą viskas kitaip: maudymosi kostiumėlio nereikės, akinių nuo saulės nereikės, suknelės taip pat. Vietoj jų – kompasas, laikrodis, nedūžtantis puodelis, pudra kojoms, silikoniniai pleistrai, metaliniai kuoliukai, virvė, užrašų knygutė ir rašiklis. Ne gelinis. Dar yra vietos knygai. Laukia mano ilgoji kelionė. Pirmoji. Kitokia.

Draugai, ši mano instagramo paskyra taps devynių mėnesių atliekant nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą dienoraščiu.

Šį tekstą rašiau savo instagramo paskyroje naiviai tikėdama, kad nuo pirmos iki paskutinės minutės galėsiu dalintis tarnybos džiaugsmiais. Bet jau pirmomis akimirkomis, praleistomis kareivinėse, supratau, kad laiko knygai, telefonui ar įspūdžiams pasidalinti artimiausiu metu čia bus mažiausiai.

NURODYMAS ATVYKTI Į TARNYBOS VIETĄ

Kad svajonė jau mano delne, suvokiau tuomet, kai gavau registruotą laišką į namus.

Pradėjau atsakingai ruoštis.

Elektroniniu paštu iš Karo prievolės ir komplektavimo tarnybos gavau rekomenduojamų daiktų, kurių gali prireikti tarnybos metu, sąrašą.

Vis dėlto patyrę šauktiniai įvairiuose interneto forumuose dalijasi kiek kitokiu sąrašu.

Su daiktų sąrašiu nukeliau į prekybos centrą. Jame ieškau juodo batų tepalo ir šepetio batams valyti. Juodą batų tepalą rasti lengva, o kaip su tuo šepetiu? Tai šepetys batams valyti ar kempinė? Skambinu broliui, įjungiu kamerą ir rodau jam batų valymo priemones. Jis man kartoja, jog batų valymo šepetukas (jau nebe šepetys) turės tilpti į uniformos kelnių kišenę. „Į kišenę?“ – „Taip, į kišenę, – aiškina jis man, – kad bet kurią akimirką vadui liepus galėtum nusivalyti nuo batų purvą.“ Išsirinkti batų šepetuką užtruko lygiai tiek pat, kiek raudoną lūpdažį.

DAIKTŲ SĄRAŠAS

Šis daiktų sąrašas padės tarnybą pradėti kuo sklandžiau. Prieš išvykdamas keletą kartų pasitikrink!

BŪTINA TURĖTI:

- ✓ dokumentus: pasą (ar asmens tapatybės kortelę), galiosiantį (-ią) dar 6 mėnesius nuo nuolatinės privalomosios pradinės karo tarnybos atlikimo, 4 spalvotas nuotraukas (3×4 cm), vaivruotojo pažymėjimą (jei tokį turi), skiepy pasą (jei tokį turi) arba jų išrašą iš ambulatorinės kortelės, išsilavinimo dokumentų kopijas. Žinok savo kraujo grupę;
- ✓ higienos reikmenis (veidrodėlį, šukas, kempinę, dušo želės ar muilo, šampūno, dantų pastos, dantų šepetėlį su apsauginiu dangteliu, skutimosi reikmenis, pieštukinį dezodorantą, nagų žirkklutes, plaukų segtukų, higieninių paketų (moterims);
- ✓ gumines dušo šlepetes;
- ✓ batų valymo priemonės (šepetį, juodą batų tepalą);
- ✓ atsarginę furniturą (tamsių siūlų, adatą, sagų, žiogelių);
- ✓ kišeninį lenktinį peiliuką (iki 8 cm ilgio geležte);
- ✓ priemonių kojoms prižiūrėti (silikoninių pleistru, pėdų pudros, kremo);
- ✓ nedūžtantį puodelį;
- ✓ rankinį laikrodį (neblizgų, tamsios spalvos (juodos, rudos), atsparų vandeniui);

- ✓ banko kortelę ir jos sąskaitos numerį;
- ✓ maišelį arba drėgmei atsparų dėklą (užtraukiamą užtrauktuku), kuriame būtų galima laikyti telefoną ar kitus nuo drėgmės ar dulkių saugotinus daiktus per lauko pratybas.

GALIMA TURĖTI:

- ✓ papildomų higienos reikmenų (dantų ir ausų krapštukų, drėgnųjų servetėlių, lūpų vazelino);
- ✓ pašto ženklų, vokų (jei žadi siųsti laiškus), keletą artimųjų nuotraukų;
- ✓ rašymo priemonių (tušinuką (ne gelinį), pieštuką) ir užrašų knygutę;
- ✓ mėgstamiausią knygą ar leidinį (neapsikrauk, nes čia yra biblioteka);
- ✓ elektroninę knygų skaityklę (jei turi);
- ✓ ledinukų (iki 0,5 kg);
- ✓ smulkių pinigų monetomis (gėrimams iš automato pirkti);
- ✓ patogius sportbačius (sportbačiai kariuomenėje bus išduoti visiems, tačiau aktyvūs sportininkai ar kiti to pageidaujantys kariai gali turėti savo);
- ✓ mobilųjį telefoną ir jo įkroviklį (bus galima naudoti tik nurodytu metu).

Apie kojų pudrą nebuvo nė girdėjusi. Vėliau, pirmomis tarnybos dienomis, supratau, jog tai geriausias mano į kareivines atsivežtas daiktas. O štai kompasas, kurį nusipirkau, taip nė karto ir nepanaudojau. Prisipažinsiu, nemokėčiau juo naudotis ir dabar. Ir, kaip vėliau paaiškėjo, orientaciniai žygiai – ne stipriausia mano pusė.

Teko gerokai pakoreguoti ir kosmetinės turinį. Vietoje blakstienų tušo joje atsidūrė maskuojamieji dažai.

Tuomet dar nelabai suvokiau, kam man reikės metalinių kuoliukų, apie kuriuos rašė buvę šauktiniai. Bet, pamaniau, viskas savu laiku. Būtinųjų daiktų sąrašas atsirado ir saldainiai, ir cigaretės. Visi iki vieno rekomendavo pasiimti cigarečių, nors ir esi nerūkantis. Ir, dievaži, visi patarimai buvo aukso vertės.

Daiktai paruošti, viskas namuose išdėliota ant sofos. Kiekvieną kartą einant pro ją suvirpėdavo širdis pagalvojus, jog ta diena tuoj išauš.

Brolis man vis primindavo pabandyti nubėgti 3 kilometrus, kuriuos reikės bėgti ir tarnyboje laikant karių fizinio parengtumo testą. Prisipažinsiu, 3 kilometrai man atrodė juokingai mažas atstumas, kol išbėgau į mišką. Po pirmo kilometro galvojau, kad iškosėsiu plaučius, po nubėgtų dar 500 metrų privalėjau sustoti, nes užspaudė šoną. Nepasidaviau, vėl bėgau ir laikrodį parodė mano rekordą – 3 kilometrai per 21 minutę. Nusiuočiau broliui laikrodžio užfiksuotus duomenis, o jis man atrašė: „P*zdiec tau bus kariuomenėje.“

Kai aplinkiniams pasisakiau, jog nusprendžiau atlikti nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą, nuoširdžiai mane palaikančių buvo mažai. Sulaukiau begalės klausimų, kurie man

niekad nekilo prieš priimant šį sprendimą: „Ar tau nusibodo gerai gyventi?“, „Kokia viso to nauda?“, „Ar tu tikrai nori aukoti savo devynis mėnesius?“, „Kam to reikia?“, „O kas bus toliau?“, „Ką veiksi po tarnybos?“, „O jei tavęs nepriims atgal į darbą?“, „Kaip sumokėsi būsto paskolą?“.

Negaliu sakyti, jog stačia galva nėriau į šį nuotyki (nors tarnyba anaipol nepanaši į nuotyki, kai pradedi suprasti, dėl ko mokaisi valdyti ginklą). Ir nepalikau būsto paskolos mokėjimo naštos tėvams. O sąvoką „gyventi gerai“ kiekvienas supranta savaip. Atlikti nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą nusprendžiau, visų pirma, tam, kad galėčiau gyventi dar geriau, ir nebūtinai finansine išraiška. Antra – kad mokėčiau ir žinočiau daugiau, negu buvau išmokusi universitete ar darbe.

Pirmasis žingsnis, kurį žengiau vos užvėrusi darbovietės duris, – išvyka į Norvegiją dirbti žuvų fabrike. Iš kostiumėlio ir aukštakulnių į botus. Vietoje tušinuko rankoje – aštrus peilis žuvims kapoti. Tris mėnesius trukęs mechaniškas darbas, paskutinės bemiegės naktys vartantis lovoje dėl riešo skausmų ir džiaugsmas, kai po alinančių valandų fabrike galėdavau leisti į žygius kalnuose. Jau tuomet mama purtė galvą į šonus nesuprasdama, kur paliko auklėjimo spragą. Vėliau paaiškėjo – ne tik mamai, bet visiems, – kiek manyje užsispyrimo ir noro pasiekti tai, ką sau pažadėjau.

Po išbandymų Norvegijos fabrike buvau įsitikinusi, kad savo karinę mokyklą jau perėjau ir nieko sunkiau ir baisiau man negali nutikti.

Ilgai blaškiausi rinkdamasi, kuriame batalione atlikti tarnybą. Mat savanoriams galima tarnybos vietą pasirinkti

patiems. Ilgai idealizavau tarnybą pajūryje – kuriai merginai jūra nekvepia romantika? Tačiau brolis greitai atkalbėjo. Ir ačiū jam, nes nė nebuvau pagalvojusi, kokios svarbios valandos namuose su artimaisiais, o ne kelyje Klaipėda–Vilnius.

Kai jau žinojau ir batalioną, ir tarnybos pradžios datą, lyg specialiai namuose buvo vengiama kalbėti bet kokia tema, susijusia su kariuomene. Atrodė, lyg vyktų tylusis protestas. Pamenu, kai brolis prieš porą metų priėmė tokį patį sprendimą, tėtis jam spaudė ranką, o mama nuolat namuose virė cepelinus. Tik paskutinėmis dienomis tėtis vis paklausdavo manęs, ar nieko nepamiršau nusipirkti, ir visad šypsojosi žiūrėdamas man į akis, lyg išreikšdamas begalinį palaikymą. Iki šiol manau, jog tėtis nerimavo, bet nė karto dėl mano pasirinkimo nesuabejojo, nė karto man nepasakė, kad negalėsiu. Žinojau ir jaučiau, kad jis manimi didžiuojasi. Tėčiai visada tiki savo princesėmis. Ar ji vilkėtų suknelę, ar kario uniformą. Mama iki paskutinės minutės, meluoja, iki tol, kol pamatė mane su uniforma, netikėjo, jog priėmiau tokį sprendimą. Ir nėra dėl ko stebėtis, juk mamos instinktas – globoti ir saugoti. Dabar jau abi žinom, kad bemiegių naktų ji išgyveno daugiau, negu galėjau įsivaizduoti.

Likus porai dienų iki tarnybos pradžios, susitinku su draugu, kuris tarnauja Lietuvos kariuomenėje ir turi leitenanto laipsnį. Postringauju jam apie tai, kas neduoda ramybės: ar gerą sprendimą priėmiau; kad nenubėgu tų kilometrų; kas bus, jei nepajėgsiu, jei neišmoksiu, jei suklupsiu. O jis man ramiau veidu sako: „Į mokyklą taip pat atėjai nemokėdama rašyti. Dabar moki rašyti?“ Linksiu galvą lyg pirmokė. Po

pokalbio stipriai apsikabinam. Tadas tyliai pakartoja: „Žinau, jog viskas tau bus gerai. Ir aš savo draugams pasakosiu, kokią stiprią draugę turiu.“ Įsėdu į automobilį ir dėkoju dievams už tokius draugus. Draugus, kurie tiki manimi labiau negu aš pati.

2022 METŲ GEGUŽĖS 31-OJI. DIDŽIOJI MANO DIENA

Prie Karo prievolės ir komplektavimo tarnybos renkasi jaunuoliai. Man drėksta delnai, jau muša prakaitas. Dairausi aplinkui ir ieškau merginų. Nė vienos! Kalbinu vaikina, kuris iš pirmo žvilgsnio pasirodė gan normalus. Taip, normalus, ir nieko keisto, jog taip pagalvojau, nes į tarnybą patenka įvairiausių žmonių, turinčių skirtingos patirties ir socialinių įgūdžių (vėliau pati tuo įsitikinau). Iš pokalbio suprantu, kad jis taip pat savanoris. Mintyse tyliai pasidžiaugiu. Bendraminčiai? Bendražygiai? Ginklo brolis? Bet kokiu atveju, jis čia savo noru ir tai jau yra gerai.

Vėliau mus sodina į autobusą. Nedrąsiais žingsniais lipame į jį, pro langą mojuojame artimiesiems. Vaizdas, primenantis romantiškiausias filmų scenas. Autobuse tyro tyla. Daugelis su ausinukais ausyse ir savo apmąstymuose.

Apima sunkiai nusakomas jausmas, kai pradėdame važiuoti akmenuotu grindiniu link bataliono. Mes jau čia pat – Pulkininko Juozo Vitkaus inžinerijos batalione. Kaip čia gražu! Akmenimis grįstas kelias ir raudonų plytų pastatai man